

Litteratur-Oversigt

Her skal kort omtales nogle historisk-topografiske Arbejder, som har Interesse for vore hjemlige Egne, samt de Tidsskrifter, som vi plejer at nævne under denne Oversigt. Lad os tage dem først.

Nationalmuseets Aarbøger — »Fra Nationalmuseets Arbejdsmark« — er stadig en af Aarets smukkeste Publikationer i sin Art, korte, klare, oplysende Artikler om de sidste nye Fund, dejlige Billeder, fornem Udstyrelse, altid en glædelig Foraaarsnyhed for den historisk-interesserende Læser. Aargangen 1944 indeholdt: Haslund Christensen: Mongolske Troldmænd, Christen Vebæk: En østjysk Offermose, Georg Galster, Møntfundet fra Haagerup, Jens Yde: Nogle aztekiske Skulpturer, H. Engquist: Læsø Byggeskik, Mogens Mackeprang: En Bronzespand (Udby v. Vordingborg), H. C. Broholm: En sjællandsk Grav fra 5. Aarh. (Sigersted), G. Kunwald: Oldtidsvejen ved Tibirke Bakker, Hans Norling-Christensen: Gjølstrupfundet, samt to Artikler om vore Middelalderborge: C. M. Smidts om Kalø og Elna Møllers om Hindsgavl. — Alene en Opregning af disse Artikler giver et imponerende Vidnesbyrd om, hvor vidt Nationalmuseet spænder i Tid og Rum. — En Anke har jeg dog mod disse Aarbøger: der burde f. Eks. hvert 10. Aar udsendes en samlet Indholdsfortegnelse.

I Fortid og Nutid, Tidsskr. for Kulturhistorie og Lokalhistorie 1944 (for Medl. af Hist. Samfund 3 Kr. aarl. v. Henv. til undertegnede), findes i 3. H. en Artikel af Dr. H. Hjelholt om Ordning og Registrering af Privatarkiver, samt et Par Indlæg om Skolens Forhold til Museerne.

»Sprog og Kultur« (udg. af Institut for jysk Sprog- og Kulturforskning) har i 13. Bd. bl. a. bragt en stor Afhandling af Harald Nielsen om Træskomageriet i Rye Sogn, og af Aug. F. Schmidt en god Oversigt over det store Materiale, der foreligger om Oldermænd og Bystævner; heri er der medtaget meget Stof ogsaa fra Holbæk Amt, især fra Lars Andersens og Thorkild Gravlunds Indsamling.

* * *

Der er Grund til at gøre opmærksom paa, at Stovværket »D a n m a r k s K i r k e r« nu har begyndt et Bind om Kirkerne i vort Naboamt Roskilde eller Københavns Amt, som det nu hedder. I de første Hæfter behandles de mange Kirker i den gamle Bispeby. Man kan godt tegne Subskription alene paa dette Amt uden at tage de tidligere udkomne, Præsto, Sorø og Tisted Amter.

»Det særlige Bygnings syn«, der fører Tilsyn med vore fredede Slotte, Herregaarde, Købstaduse m. m., har i Anledning af sit 25 Aars Jubilæum udsendt et stateligt Festskrift, hvori gores Rede for den store og fortjenstfulde Virksomhed, »Synet« har udført, illustreret med en Vrimmel af gode Billeder af de mange fredlyste Bygninger. — Omtrent samtidig udsendes en ny Udgave af Fortegnelse over fredede Bygninger, et Uddrag af den, omfattende Bygningerne i Holbæk Amt, har vi aftrykt her i Aarbogen Side 189.

Af rent lokale Publikationer er der i Aarets Løb, saa vidt jeg har kunnet erfare, ikke kommet andre end de sædvanlige Aarsberetninger fra Højskolerne i Vallekilde og Høng, og fra Museerne i Kalundborg og Holbæk (i denne en lille Artikel af Andrea E. Sørensen: Hosebaand og Hosebaandsspjæld) samt en lille Bog »Omkring By-søen«, som S. M. Olsens Bogtrykkeri i Holbæk udsendte i 300 Eksp. ved Nytaar 1945.

Nævnes bør ogsaa de »Statistiske Oplysninger om Holbæk« I-II, som Kommunesekretær Tjørnehøj er begyndt at udsende; I omhand-

ler Indtægts- og Erhvervsforhold 1929—42, og II Indtægtsforhold i 1943 samt Til- og Fraflytninger i 1943—44. De vil med Aarene blive værdifulde historiske Kilder, og man maa derfor ønske, at Arbejdet maa blive fortsat.

Albert Thomsen.
